

Prof. dr hab. Stanisław Sulowski

Wydział Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych

Uniwersytet Warszawski

RECENZJA

dorobku naukowego oraz aktywności naukowej pana dr Macieja Magiera po otrzymaniu stopnia doktora w przewodzie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji

Pan dr Maciej Magiera przedłożył do oceny wykaz osiągnięć naukowych zgodnie z art. 219 ust. 1. pkt 2 ustawy zatytułowany „Kultura bezpieczeństwa – determinanty i konsekwencje dla administracji publicznej”, na który składa się monografia naukowa *Kultura bezpieczeństwa w Polsce – zasoby, organizacja, mentalność. Studium przypadku Wielkopolskiej Policji*, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Poznań 2022 oraz cykl 9 powiązanych tematycznie artykułów w czasopismach naukowych.

Ponadto Habilitant przedłożył inne osiągnięcia naukowe w tym listę 11 artykułów w pracach zbiorowych opublikowanych po otrzymaniu stopnia doktora, a także informację o aktywności naukowej, osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych, współpracy z instytucjami, organizacjami i towarzystwami naukowymi w kraju i zagranicą oraz o działalności popularyzującej naukę. Recenzje niniejszą poprzegotowuję z zamiarem odpowiedzi na pytanie, czy dorobek Habilitanta spełnia wymagania zawarte w przepisach prawa, a szczególnie czy posiada osiągnięcia naukowe w

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

rozumieniu art. 219 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 roku tj. czy posiada w dorobku osiągnięcia stanowiące znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji i wykazuje istotną aktywność naukową.

Sylwetka Habilitanta

Pan dr Maciej Magiera ukończył w 2005 roku studia magisterskie na kierunku politologia specjalność stosunki międzynarodowe z wynikiem bardzo dobrym. Tytuł pracy magisterskiej: „Globalne przywództwo Stanów Zjednoczonych po zakończeniu zimniej wojny”. Promotorem pracy magisterskiej była prof. UAM dr hab. Jolanta Bryła. 30 marca 2011 roku uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce na podstawie uchwały Rady Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tytuł pracy doktorskiej: „Doktrynalne podstawy amerykańskiej polityki zagranicznej. *Case study* doktryny George’a W. Busha”. Aktualnie jest zatrudniony na stanowisku adiunkta na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Ocena wskazanego osiągnięcia naukowego

W moim przekonaniu pojęcie kultury bezpieczeństwa ma kardynale znaczenie dla dyskursu o bezpieczeństwie na gruncie nauk o polityce i administracji jak również na gruncie nauk o bezpieczeństwie. Można powiedzieć - a szczególnie trafne jest to od momentu agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę - żyjemy w czasach różnych zagrożeń, a więc o bezpieczeństwie musimy nie tylko dyskutować ale zastanawiać się jak to bezpieczeństwo zagwarantować. Dzisiaj wszystko może być nazwane zagrożeniem. Każde zjawisko można „zsekurytyzować”, nadając mu wymiar zagrożenia. I w ten sposób dochodzimy do potrzeby nowego spojrzenia na

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

zagrożenia i bezpieczeństwo, czyli inaczej rzecz ujmując czy bezpieczeństwo to brak zagrożeń, czy każde zagrożenie jest niebezpieczeństwem. O tym czy dane zagrożenie jest realne czy nie w dużym stopniu określa kultura bezpieczeństwa. W moim przekonaniu kultura bezpieczeństwa to całokształt przekonań, wartości, i praktyk osób i organizacji, w tym instytucji państwowych i publicznych, które określają lub decydują co stanowi zagrożenie i jakie środki należy podejmować w celu przeciwdziałania temu zagrożeniu.

W przedstawionym dorobku naukowym Habilitant przyjął, że pojęcie kultury bezpieczeństwa jest ściśle związane z trzema zmiennymi: zasobami, organizacją i mentalnością. W autoreferacie i pośrednio w różnych artykułach Habilitant słusznie uważa, że te trzy kategorie są rozumiane jako komponenty kultury bezpieczeństwa i są ze sobą ściśle powiązane oraz oddziałują na siebie wzajemnie. Z cyklu artykułów w czasopismach naukowych wyraźnie wynika pewna logika precyzowania i systematyzowania tych trzech komponentów konstytuujących według Habilitanta pojęcie kultury bezpieczeństwa. Świadczy to naukowym dojrzywaniem Habilitanta. Mamy tutaj zwrócenie uwagi na organizację podmiotów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, na potrzebę ich modernizacji w świetle nowych wyzwań i zagrożeń. Mamy też zwrócenie uwagi na mentalne aspekty w postrzeganiu zagrożeń i procesy zmian zachodzące w tym obszarze. Niezwykle cenne jest zwrócenie uwagi na zależności kultury bezpieczeństwa i kultury strategicznej. Temu zagadnieniu Habilitant poświęcił jeden artykuł.

Chce wyraźnie podkreślić, że cykl artykułów jest ze sobą powiązany i ukazuje ewolucję dociekań i poglądów Habilitanta, które są zwieńczone pewną tezą, że kultura bezpieczeństwa była, jest i będzie wypadkową trzech zmiennych: zasobów, organizacji i mentalności. Habilitant twierdzi, że Jego badania doprecyzowały kategorię kultury bezpieczeństwa oraz jej komponenty. Myślę, że jest to przesadnie optymistyczny wniosek. O kulturze bezpieczeństwa w polskiej literaturze przedmiotu jeszcze będziemy długo dyskutować i próbować ją doprecyzowywać. Cenne jest to u Habilitanta, że Jego dorobek w tym zakresie jest oparty w dużej mierze na podstawie

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

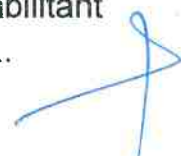

stosowanej metody studium przypadku (*case study*). To dało możliwość sformułowania interesujących wniosków w ramach trzeciego komponentu kultury bezpieczeństwa w wymiarze mentalnym. Chodzi tutaj o rolę *mass mediów* w kreowaniu poczucia bezpieczeństwa, feminizacji służb mundurowych w wyniku poszerzenia ich zadań w kontekście masowej migracji i konsekwencje tego procesu dla otoczenia oraz kultury partycypacji społeczeństwa polskiego. Rację ma Habilitant stwierdzając, że coraz częściej istotniejszą rolę w kreowaniu poczucia bezpieczeństwa odgrywa bardziej przekaz medialny niż rzeczywiste działania.

Teza o trzech komponentach kultury bezpieczeństwa została dokładnie omówiona w monografii *Kultura bezpieczeństwa w Polsce – zasoby, organizacja, mentalność. Studium przypadku Wielkopolskiej Policji*, Monografia ta właściwie jest ukoronowaniem badań nad kulturą bezpieczeństwa. Składa się z dwóch części. Pierwsza charakteryzuje kulturę bezpieczeństwa, a w zasadzie wskazuje zasadnicze determinanty modyfikujące ją i jej komponenty. Habilitant rekapitulując swoje badania formułuje w zasadzie nie tezę badawczą, ale założenie badawcze, że będzie analizował - badał rzeczywistości przez pryzmat trzech składowych kultury bezpieczeństwa: zasobów, organizacji i w głównej mierze mentalności. W drugiej części mamy studium przypadku – co jest pewną konsekwencją metodologiczną Habilitanta - na przykładzie Wielkopolskiej Policji. Tezą Habilitanta jest właściwie to, że mentalność (trzeci komponent kultury bezpieczeństwa) odgrywa kluczową rolę w prawidłowym postrzeganiu bezpieczeństwa, a tym samym w sprawnym funkcjonowaniu administracji publicznej. Najbardziej racjonalnym wyborem dla studium przypadku była działalność Wielkopolskiej Policji od 2010 do 2022 roku włącznie. Policja działała w tym okresie w różnych uwarunkowaniach politycznych i organizacyjnych.

Wartość dorobku a szczególnie monografii jest wyraźnie zwiększona nie tylko przez metodę *case study* ale także przez przeprowadzenie indywidualnych wywiadów pogłębionych. Wynik tych wywiadów Habilitant

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

zaprezentował w czwartym rozdziale omawianej monografii. Zgadzam się z konstatacją Habilitanta, że subiektywizm bardzo szeroko rozumiany, będący podstawą trzeciego komponentu kultury bezpieczeństwa stał się nieodzownym źródłem napięć w działaniach w zakresie bezpieczeństwa. Uważam, że nie tylko sposób rozumienia i postrzegania, ale także definiowania przez uprawnione podmioty zagrożeń i sposobów reagowania czy też przeciwdziałania w dużym stopniu zależy od kultury bezpieczeństwa. Nie podzielam jednak poglądu Habilitanta, że zmiana trzeciego, mentalnego komponentu kultury bezpieczeństwa może odbywać się przez systematyczne szkolenia i stosowanie modelowania. Uważam, że jest to szerszy problem poziomu edukacji i całokształtu kultury politycznej.

Rekapitulując stwierdzam, że przedstawione osiągnięcie badawcze cykl artykułów i monografia spełnia wymagania, o których jest mowa w obowiązujących przepisach prawa. Habilitant systematyzuje wiedzę w tym zakresie i wnosi znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji. W pewnym sensie dorobek ten ma także walory poznawcze istotnie dla nauk o bezpieczeństwie.

Ocena aktywności naukowej

Należy stwierdzić, że pozostały dorobek pana dr. Macieja Magierze mieści się bezsprzecznie w dyscyplinie nauk o polityce i administracji. Zgodnie z przedstawioną dokumentacją dorobek naukowy Habilitanta obejmuje łącznie 38 pozycji, z czego:

- 1 monografia
- 10 artykułów w czasopismach składających się na cykl
- 8 artykułów w czasopismach
- 19 rozdziałów w monografiach naukowych;

Publikowane teksty mają po części walory poznawcze, informacyjne i zawierają treści, które – moim zdaniem - powinny być inspirujące dla praktyki

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

w zakresie polityki bezpieczeństwa. Większość publikacji z zakresu pozostałego dorobku naukowego odpowiada wymaganiom stawianym pracom naukowym, przechodziły cykl recenzyjny w punktowanych czasopismach lub opracowaniach zbiorowych. Chcę podkreślić, że Habilitant swobodnie porusza się po dość rozległych zagadnieniach badawczych dotyczących bezpieczeństwa, ale pewnym mankamentem całego dorobku jest brak krytycznej analizy szerszego dorobku naukowego w polskiej i zagranicznej literaturze przedmiotu.

Należy zauważyć, że w sensie ilościowym nie jest to spory dorobek, ale stwierdzam zatem - mając oczywiście świadomość pewnych niedostatków tego dorobku jak i pewnych walorów - że może on stanowić pewien wkład w rozwój nauk o polityce i administracji. Liczba cytowani wynosi 30, co nie jest sporo jak na długi okres po doktoracie. Indeks Hirscha według Google Scholar 3, a sumaryczna punktacja MSWiN wynosi 588.

Aktywność naukowa Habilitanta uwidacznia się także we współpracy z instytucjami administracji rządowej i samorządowej w aspekcie gromadzenia materiałów i prezentowania wyników badań. Habilitant współpracował także z innymi uczelniami w tym zakresie. Obecnie można mówić o międzynarodowym charakterze współpracy naukowej, ponieważ instytucjonalizuje się kooperacja z badaczami Selçuk University in Konya w Turcji, co umożliwiło uzyskanie Habilitantowi statusu członka Komitetu Redakcyjnego międzynarodowego pisma naukowego „Cyberpolitik Journal” tam wydawanego.

Habilitant nawiązał współpracę z środowiskiem naukowym Słupska. Współpracował z wykładowcami Szkoły Policji w Słupsku, a punktem kulminacyjnym tej współpracy były coroczne konferencje organizowane razem z Akademią Pomorską w Słupsku aktualnie przemianowaną na Uniwersytet Pomorski.

Habilitant współpracował także z badaczami z Uniwersytetu Szczecińskiego (Instytut Nauk o Polityce i Bezpieczeństwie), z którymi systematycznie konfrontował swoje koncepcje badawcze. Inne spojrzenie na

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

problematykę bezpieczeństwa z perspektywy migrantów, potencjału instytucji państwowych szczególnie formacji mundurowych jak Policja i Straż Graniczna ugruntowało u Habilitanta potrzebę zajmowania się mentalnym aspektem kultury bezpieczeństwa. Instytucjonalny efekt współpracy między szczecińskim i poznańskim ośrodkiem politologicznym sprowadza się do wspólnego Zespołu Badawczego *Samorząd terytorialny i państwo wobec kryzysu*.

Habilitant ma także dorobek dydaktyczny. Do roku akademickiego 2021/2022 łącznie zostało wypromowanych 147 licencjatów na kierunku Bezpieczeństwo narodowe i Zarządzanie państwem. Habilitant wykazał się także sporą aktywnością organizacyjną i po uzyskaniu stopnia doktora nauk humanistycznych w 2011 roku i łącznie zaangażował się organizacyjnie oraz merytorycznie w 52 przedsięwzięcia naukowe. Były to:

- 13 konferencji międzynarodowych i krajowych;
- 3 webinaria (w czasie dwuletnich ograniczeń covidowych);
- coroczne edycje Olimpiady Wiedzy o Bezpieczeństwie i Obronności (od 2017 roku);
- 14 szkoleń dla dydaktyków, funkcjonariuszy czy urzędników samorządowych i rządowych;
- 12 wyjazdów studyjnych i zajęć terenowych dla studentów kierunków praktycznych, jak: ćwiczenia taktyczne na poligonie w Wędrzynie, studenckie spotkania integracyjne w prosektorium (Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu) czy wyjazdy do 31. Bazy Lotnictwa Taktycznego Poznań-Krzesiny, do Szkoły Policji w Słupsku, Szkoły Policji w Pile czy Portu Lotniczego Poznań Ławica;
- 10 wydarzeń jubileuszowych i promocyjnych, jak: „100 lat razem! Festiwal Jubileuszowy dla Miasta i mieszkańców” z okazji 100lecia Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu czy Noc Naukowców oraz Dzień Bezpieczeństwa dla studentów UAM.

Należy stwierdzić, że Habilitant wykazuje aktywność naukową na polu dydaktycznym, organizacyjnym, popularyzatorskim oraz w zakresie szeroko

Recenzja w postępowaniu o nadanie stopnia dr hab. Dr Maciejowi Magierze...

rozumianej współpracy międzynarodowej z instytucjami, organizacjami a także towarzystwami naukowymi. W okresie podlegającym ocenie Habilitant uczestniczył w 80 międzynarodowych i krajowych konferencjach naukowych. Należy podkreślić, że ta aktywność naukowa Habilitanta sprzyja internacjonalizacji uczelni i badań naukowych.

Do aktywności naukowej Habilitanta należy także zaliczyć udział w kilku projektach badawczych-aplikacyjnych, co prawda nie finansowanych w drodze konkursów zagranicznych.

Summa summarum biorąc pod uwagę obowiązujące przepisy ustawy z 20 lipca 2018 roku *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* oraz kryteria oceny osiągnięć osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora habilitowanego stwierdzam na podstawie przedłożonej dokumentacji, że osiągnięcie naukowe pana dra Macieja Magiery w postaci przełożonego cyklu artykułów oraz pozostały dorobek naukowy z zakresu nauk o polityce i administracji a także Jego aktywność naukowa odpowiadają w wymaganiom sformułowanym w tych przepisach prawa.

Warszawa, 5 sierpnia 2023

Stanisław Sulowski

